



Forbrukerklageutvalget

Vedtak i Forbrukerklageutvalgets sak 59028

Sakens parter

Klager: Britt Mariann Bråthen, Marmorvegen 35, 3931 Porsgrunn

Innklaget: Telemark Bilutsalg AS, Europaveien 870, 3967 Stathelle

Kort oppsummering av saken og utfall

Klage over at bilen hadde forhjulstrekk når den var annonsert med firehjulstrekk. Klage over girkassehavari og høyt oljeforbruk. Krav om heving. Subsidiært krav om prisavslag. Krav om erstatning og renter. Medhold i krav om heving. Delvis medhold i krav om erstatning. Innklagde gitt medhold i krav om nyttefradrag.

Sammendrag av faktiske forhold og partenes anførsler

Klageren kjøpte den 25.11.2022 en 2005-modell Mitsubishi Outlander med registreringsnummer SD 54362 av innklagde for 85 000 kroner, inkludert omregistreringsavgift. Bilens kilometerstand var 150 000 på kjøpstidspunktet. Det er fremlagt kontrakt i saken, hvor det står at bilen selges "som den er".

Kjøpet kom i stand etter at innklagde hadde annonsert bilen på Finn.no. I annonsen ble bilen beskrevet som en «MEGET PEN MITSUBISHI OUTLANDER». Det gikk frem at bilen nylig var EU-godkjent frem til 25.11.2024, og at siste oljeservice ble tatt ved 150 000 kilometer. Videre gikk det frem at bilen var en "4x4". Under overskriften "Spesifikasjoner" i annonsen stod det "Hjuldrift: Firehjuldrift".

Klageren har forklart at hun oppsøkte innklagdes forretningssted for å se på bilen. Ifølge klageren skal hun ha snakket med innehaver og spesifikt gitt uttrykk for at hun trengte en bil med firehjulstrekk og med god bakkeklaring. Klageren skal ha fortalt at firehjulstrekk var nødvendig da de var bosatt i Drangedal hvor det ikke ble brøytet til enhver tid på vinteren.

Ifølge klageren ble det, i henhold til kontrakten, foretatt oljeskift og dekkskifte den 30.11.2022 hos Bjørn Moen Verksted. Klageren forklarer at hun hørte tikking fra motoren og opplevde et unormalt høyt oljeforbruk i februar 2023. Hun skal ha tatt kontakt med innklagde på telefon og forklart dette. Ifølge klageren skal innklagde ha anbefalt henne å kjøpe olje og gitt råd om hvilken olje hun skulle kjøpe.

Bjørn Moen Verksted skal ha etterfylt olje til fullt nivå med oljen klageren hadde kjøpt. Den 27.02.2023 skal klageren ha pratet med verkstedet på telefon og de skal ha bedt klageren om å ta bilde av kilometerstand hver gang hun etterfylte olje. I mars samme år skal verkstedet og forhandler ha vurdert om det var blitt brukt feil olje når det ble utført oljeskift ved bilkjøpet.

I mars 2023 skal innklagde ha avtalt med Bjørn Moen Verksted at det skulle foretas et nytt oljeskift med en annen type olje. Klageren skal ha tatt kostnadene for dette da det ikke ble funnet lekkasje og verkstedet skal ha konkludert med at en Mitsubishi Outlander kunne bruke opptil 1 liter olje per 1000 km. Klageren har lagt frem kontantnota fra Bjørn Moen Bilverksted datert 24.03.2023 på 2496 kroner.

Den 11.11.2023 opplevde klageren at bilen ikke ville gire normalt. Bilen ble levert til Vianor Verksted samme dag hvor de konkluderte med at bilen hadde et girkasseproblem. Bilen ble fraktet med Viking til Motor Forum Skien, som er et merkeverksted. Her ble det tatt ny feilsøking med den konklusjon at automatgirkassen måtte skiftes.

Klageren har forklart at hun 15.11.2023 mottok et prisoverslag fra Motor Forum Skien, hvor hun merket seg at det stod oppført en 2WD girkasse og ikke en 4WD girkasse. Hun skal da ha kontaktet Motor Forum på telefon, og for første gang fått informasjon om at bilen var forhjulsdrevet, og ikke hadde firehjulsdrift. Klageren har lagt frem to e-poster fra Motor Forum ved Joachim Austad datert 15.11.2023, med tilhørende vedlegg. I den ene

e-posten står: «Se og så denne (dobbel dokumentasjon på at det er 2WD)». Vedlagt var et skjema med «Kjøretøysinformasjon» for «SD54362» hvor det under «Drivhjul» stod «Forhjulsdrift».

Klageren har også lagt frem et udatert brev fra «Joachim og Jarle MF Skien» hvor det gis en uttalelse om girkasse og bilens oljeforbruk. Om girkasse står «Feil på magnetventil i CVT kasse. [...] Skal i teorien være vedlikeholdsfri, men tilsyn kreves likevel. Problemet her er at det ikke er oljetrykk i girkassen, som gjør at den setter feil på ventil hus. Har lest ut med diagnose, ingen oljetrykk. Hører ved oppstart at det er ulyd i kasse». Når det gjelder at bilen bruker en liter motorolje per 1000 kilometer uttales at «på bensin er dette unormalt mye. Vdr oljeforbruk på motor ingen synlige lekkasjer. Kan være ventiltetninger som lekker inn på sylinder og forbrenner olje (svart eksos)».

Klageren har lagt frem e-post av 20.11.2023 til innklagde hvor hun krevde heving av kjøpet på grunn av at bilen ikke var firehjulsdrivet. Innklagde svarte 21.11.2023 og erkjente at det hadde vært skrivefeil i annonsen ved at bilen ble beskrevet med firehjulsdrift. Krav om heving ble avvist. Innklagde skrev: «Det er helt riktig at det er en vesentlig feil, men jeg mener absolutt at å si en ikke kan komme etter å ha kjørt 16-17000km med defekt girkasse og si dette. Dette burde blitt informert om på dag 1, eller iallfall innen rimelig tid (ref. Forbrukerkjøpsloven)».

Av videre dialog mellom partene går det frem at klageren også reklamerte på bilens oljeforbruk og den havarerte girkassen. I e-post 23.11.2023 sendte klageren uttalelsen fra Motor Forum om olje og girkasse, til innklagde. Innklagde svarte i e-post 01.12.2023. Om oljeforbruket skrev innklagde «En liten kommentar fra Motorforum betyr lite når vi har tatt full sjekk og fått dokumentert at den har normalt forbruk hos Bjørn Moens bilverksted. Dokumentasjon kan hentes ut derfra». Når det gjelder girkassen skrev innklagde at man ikke kunne forvente «at en slik gammel bil som har kjørt nesten 170.000 km bør ha en feil fri girkasse».

Saken ble sendt til mekling i Forbrukertilsynet den 13.12.2023. Innklagde etterlyste bilens kilometerstand i e-post 18.07.2024 til saksbehandler i Forbrukertilsynet. Det ble også vist til at bilen var kjørt i rundt ett år, før klageren fant ut at bilen ikke hadde firehjulstrekk. Videre at den nå hadde vært i bruk i snart to år. Klageren svarte i e-post 08.08.2024 og la

ved et bilde av bilens dashbord som viste en kilometerstand på 169 625. I e-posten skrev klageren «Jeg vil understreke at denne bilen ikke er i daglig bruk, jeg har nå en annen bil jeg bruker. Det betyr at jeg har kjørt bilen i en periode frem til girkassehavari, hjem fra verksted og noe i forbindelse med flytting til ny bolig». Klageren opplyste at hun hadde skiftet girkasse. Det er lagt frem kontantfaktura datert 01.02.2024 på 37 716 kroner fra Motor Forum, for «Skifte CVT kasse». I fakturaen står følgende beskrivelse: «har feilkoder p0868, p 1778, kommer med viking, anbefalt å ikke kjøre med». Det går frem av fakturaen at bilen var kjørt 166 373 kilometer på reparasjonstidspunktet.

Når det gjelder tiden som gikk etter kjøpet og frem til reklamasjon, har klageren uttalt at «Man skal klage innen rimelig tid fra man oppdager mangelen». Klageren har i denne forbindelse vist til at hun oppdaget mangelen 15.11.2023, og at hun reklamerte 20.11.2023 med krav om heving av kjøp.

Klageren har krevd heving av kjøpet, subsidiært prisavslag, og erstatning for girkassehavari og utgifter knyttet til bilens oljeproblematikk. Det er også krevd erstatning for saksbehandlingsgebyret. Innklagde har avvist kravet. Når det gjelder bilens manglende firehjulsdrift har innklagde anført at det ikke er reklamert innen rimelig tid. Krav om erstatning for bytte av girkasse avvises på bakgrunn av at bilen klageren kjøpte var en eldre bil som var kjørt 150 000 kilometer. Innklagde har anført at bytte av girkasse er en kostnad som er påregnelig tatt i betraktning bilens alder og kilometerstand. Innklagde har også avvist krav om erstatning knyttet til bilens oljeforbruk, og vist til at denne er dokumentert som normal.

Forbrukerklageutvalget går ikke nærmere inn på partenes anførsler i sakssammendraget, enn det som er beskrevet ovenfor. Utvalget har mottatt alle saksdokumentene og har satt seg inn i disse.

Sakens gang

Saken ble 13.12.2023 brakt inn for Forbrukertilsynet og fikk saksnummer 23/17032. Forbrukertilsynet henvendte seg skriftlig til innklagde første gang 08.07.2024. Saken ble henlagt som uforliket ved Forbrukertilsynets brev av 10.09.2024. Klagen til Forbrukerklageutvalget ble mottatt 13.09.2024 og er rettidig.

Saken ble lagt frem i Forbrukerklageutvalgets møte den 03.12.2025.

Partenes påstander

Klageren har nedlagt påstand om at innklagde skal utbetale et hevingsoppgjør på 85 000 kroner.

Subsidiært har klageren nedlagt påstand om et prisavslag på 85 000 kroner.

Klagen har lagt ned påstand om erstatning på 41 489 kroner.

Klageren har også krevd renter.

Innklagde har nedlagt påstand om nyttefradrag.

Utvalget ser slik på saken

Saken gjelder et kjøp mellom en næringsdrivende og en forbruker, og forholdet vurderes derfor etter forbrukerkjøpsloven 21. juni 2002 nr. 34 (fkjl.), jf. lovens § 1. Utvalget bemerker at forbrukerkjøpsloven ble endret fra 01.01.2024. Fordi kjøpet skjedde før denne datoen, reguleres denne saken av forbrukerkjøpsloven slik den lød før dette tidspunktet.

Selv om tingen er solgt «som den er» er det en mangel dersom selgeren har gitt uriktige opplysninger i markedsføringen eller ellers om tingen og dens bruk, hvis selgeren ikke viser at opplysningene enten ble rettet på en tydelig måte før kjøpet, eller ikke kan ha innvirket på kjøpet, jf. § 16 første ledd bokstav c. Videre er det en mangel dersom tingen er i dårligere stand enn forbrukeren med rimelighet hadde grunn til å forvente på bakgrunn av forbeholdet, kjøpesummens størrelse og forholdene ellers, jf. fkjl. § 17 første ledd bokstav a.

Hvorvidt tingen er mangelfull skal vurderes ut ifra forholdene ved leveringen, jf. fkjl. § 18 første ledd, jf. §§ 14 og 7.

Det følger av fkjl. § 27 første ledd at forbrukeren må reklamere innen rimelig tid etter at han eller hun oppdaget eller burde ha oppdaget mangelen, men at fristen aldri kan være kortere enn to måneder fra det tidspunkt da mangelen ble oppdaget.

Hvis forbrukeren ikke reklamerer i tide, tapes retten til å gjøre mangelen gjeldende, jf. fkjl. § 27 fjerde ledd,

Det følger av alminnelige bevisregler at det er klageren som har bevisbyrden for de omstendigheter kravet er bygget på.

Det at bilen manglet firehjulstrekk når dette var annonsert og klageren hadde en berettiget forventning om at bilen hadde dette, utgjør en mangel etter § 16 første ledd bokstav c.

Klageren kan imidlertid ikke gjøre mangelen gjeldende dersom hun ikke har reklamert i tide.

Det går frem av sakens opplysninger at klageren brukte bilen i rundt ett år, før hun etter opplysninger gitt av Motor Forum oppdaget at bilen kun var forhjulsdrevet. Spørsmålet blir da om hun «burde ha oppdaget» dette før, og om hun i så tilfelle har reklamert «innen rimelig tid» etter at hun burde ha oppdaget mangelen, jf. flkl. § 27 første ledd.

Ordlyden av «burde ha oppdaget» viser til det tidspunktet en normal aktsom forbruker burde ha oppdaget mangelen. Ved vurderingen må det i utgangspunktet stilles visse minstekrav til en enhver forbruker. Dersom en forbruker har særlig kunnskap om kjøpsgjstanden, stilles det strengere krav enn til andre forbrukere. Av NOU 1979:42 side 106 fremgår blant annet følgende om vurderingen av når man «burde» oppdage en mangel:

«Oppdaget er feilen først når forbrukeren har skjönt at det er noe galt. Det er ikke nok at han i og for seg kan iaktta forholdet, dersom han ikke også skjønner eller bør forstå at dette ikke er som det skal.

Utkastet inneholder ingen bestemmelse om at forbrukeren har plikt til å undersøke tjenesten for å bringe på det rene om den er beheftet med mangler».

Klageren er ikke bilkyndig og har dermed ingen kunnskap som tilsier et særlig aktsomhetskrav. Det foreligger heller ingen undersøkelsesplikt etter forbrukerkjøpsloven. Sakens faktum inneholder ikke opplysninger som tilsier at klageren på et tidligere tidspunkt burde ha skjönt at noe var galt. Dette kunne vært tilfelle dersom det hadde vært opplysninger i saken om at hun hadde reagert på bilens kjøreegenskaper, eller hatt bilen til andre undersøkelser hvor hun burde ha oppdaget at bilen manglet firehjulstrekk. Utvalget har derfor ikke holdepunkter for å legge til grunn at feilen burde vært oppdaget

før. Klageren reklamerte på feilen fem dager etter at hun faktisk oppdaget den, og har dermed reklamert innen rimelig tid, jf. fkjl. § 27.

Klageren har krevd heving av kjøpet. Heving av kjøpet krever at mangelen ikke er uvesentlig, jf. fkjl. § 32. Utvalget finner at hevingsvilkåret er oppfylt. Det vises til at mangelen ikke kan utbedres, og utgjør en betydelig forskjell i bilens egenskaper enn det som fulgte av kjøpsavtalen. Klageren gis etter dette medhold i krav om heving.

Virkningene av heving er at partenenes plikt til å oppfylle avtalen faller bort og at mottatte ytelser skal returneres, jf. fkjl. § 49 første og andre ledd.

Hvordan kjøpsgjenstanden skal tilbakeføres er omtalt i NOU 1993: 27 s. 149, hvor det fremkommer at:

«Kjøperen må normalt kunne nøye seg med å stille gjenstanden til selgerens disposisjon på sin egen bopel. Han plikter dermed ikke å besørge og bekoste den sendt tilbake til selgeren».

Innklagde har krevd et nyttefradrag. Heves kjøpet, skal forbrukeren gi rimelig vederlag for vesentlig nytte han eller hun ellers har hatt av tingen, jf. fkjl. § 50 første ledd. Av forarbeidene, Ot.prp. nr. 44 (2001-2002) s. 197 - 198, fremgår det at en nettonyttevurdering må legges til grunn, og at det må tas hensyn til de ulemper manglene har medført for kjøperen. Utvalget finner at klageren har hatt vesentlig nytte av bilen siden leveringen den 25.11.2022 og at det derfor må utmåles et bruksfradrag.

I klageskjemaet er det opplyst at bilen var gått 169 625 kilometer på tidspunktet for innsending av klage. Dette utgjør 19 625 kilometer i kjørelengde etter kjøpet av bilen. Klageren har også opplyst at bilen ikke er i bruk, da hun har en annen bil. Utvalget legger derfor det opplyste kilometertallet til grunn for beregningen av nyttefradraget.

Fradraget settes i dette tilfellet skjønnsmessig til 29 000 kroner. Dette innebærer at innklagde plikter å betale 56 000 kroner til klageren.

Klageren har krevd renter av hevingsoppgjøret.

Når forbrukeren skal betale vederlag for nytten av gjenstanden etter fkjl. § 50 første ledd, plikter selgeren å betale forsinkelsesrente fra den dag selgeren mottok betalingen og fram til oppgjør skjer, jf. fkjl. § 50 andre ledd, andre punktum. Utvalget

legger til grunn at betaling ble foretatt ved overtakelsen, den 25.11.2022. Rentene beregnes av hele kjøpesummen selv om det tilkjennes nyttefradrag, jf. Rt. 2002 s. 173.

Klageren har også krevd erstatning for utgifter til bytte av girkasse og oljeskift, og har anført at dette utgjør mangler.

Når det gjelder girkassen har klageren lagt frem en uttalelse fra Motor Forum som beskriver feilen. Det er imidlertid ikke lagt frem opplysninger eller dokumentasjon som sannsynliggjør at feilen ikke er påregnelig, sett hen til bilens alder og kjørelengde. Utvalget bemerker at klageren kjøpte en 7 år gammel bil, som var gått 150 000 kilometer. Det vil da være påregnelig med utgifter til reparasjoner, og at disse kan være en av viss størrelse, jf. fkjl. § 17 første ledd bokstav a.

Det bemerkes også at vedlagt faktura for skifte av girkasse viste at bilen da var gått 16 373 kilometer siden kjøpet. Det kan derfor heller ikke utelukkes at feilen med girkassen har oppstått i klagerens eietid.

Utvalget finner etter dette at forholdet ikke utgjør en mangel.

I juridisk teori forutsettes det imidlertid at det også kan gis erstatning for kostnader som får karakter av å være bortkastede eller unødvendige, som følge av selgerens mislighold, jf. bl.a. Tverberg, Forbrukerkjøpsloven (2008) s. 734. Tidligere praksis viser at tilsvarende prinsipper er lagt til grunn hos Forbrukerklageutvalget.

Klageren kan derfor tilkjennes erstatning for utgifter til girkassen, dersom utgiftene anses å være bortkastede og unødvendige som følge av misligholdet og påfølgende heving av kjøpet. Utvalget kan imidlertid ikke se at mangelen medfører at klageren ikke har kunnet nyttiggjøre seg av bilen. Det vises til at bilen har vært i bruk og hatt en kjørelengde på nærmere 20 000 kilometer, frem til reparasjonen var den også gått 16 373 kilometer. Utvalget anser derfor ikke utgiftene til bytte av girkasse som bortkastede.

Når det gjelder utgifter knyttet til bilens oljeforbruk går det frem av uttalelsen fra Motor Forum at dette er unormalt mye sett hen til at det er en bensinbil. Innklagde har anført at Bjørn Moens bilverksted slo fast at oljeforbruket var normalt, men har ikke

lagt frem dokumentasjon på dette. Utvalget finner det derfor sannsynliggjort at forholdet utgjør en mangel, jf. fkjl. § 17 første ledd bokstav a.

Klageren kan kreve erstatning for kostnader som hun har hatt som følge av mangelen, jf. fkjl. § 33.

Klageren har dokumentert kostnader på 2496 kroner og dette tilkjennes.

Klageren har også krevd erstatning for saksbehandlingsgebyret for Forbrukerklageutvalget.

Krav om saksbehandlingsgebyr ble behandlet i utvidet utvalg i Forbrukerklageutvalgets sak FKU-55729, den 24.09.2025. Her ble det konkludert med at saksbehandlingsgebyret skal anses som et erstatningskrav som kan dekkes etter alminnelige erstatningsregler, dersom klageren får medhold i kravet sitt.

Utvalget finner etter dette at saksbehandlingsgebyret kan dekkes etter fkjl. § 33. Utvalget tilkjenner erstatning på 1 277 kroner.

Klageren er tilkjent erstatning på totalt 3 773 kroner.

Det er krevd renter av erstatningen. Etter forsinkelsesrenteloven § 2 løper renten på beløpet fra 30 dager etter at skriftlig påkrav ble fremsatt. Første gang klageren rettet skriftlig krav om erstatning for oljeskift og saksbehandlingsgebyr var ved Forbrukertilsynets brev av 17.11.2025, delt i portal med innklagde samme dato. Renter må derfor regnes fra den 17.12.2025.

Konklusjon og vedtak

Forbrukerklageutvalget fatter slikt vedtak:

1. Telemark Bilutsalg AS plikter å betale 56 000 – femtisekstusen kroner – til Britt Mariann Bråthen med tillegg av forsinkelsesrenter etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum beregnet etter kjøpesum på 85 000 kroner fra 25.11.2022 og til betaling skjer, mot at kjøretøy SD 54362 stilles til disposisjon for Telemark Bilutsalg AS.

2. Telemark Bilutsalg AS plikter å betale 3 773 – tretusensyvhundreogsyttitre kroner – til Britt Mariann Bråthen med tillegg av forsinkelsesrenter etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra 17.12.2025 og til betaling skjer

Oppfyllelsesfristen er 1 – én – måned fra vedtakets forkynnelse.

Vedtaket er enstemmig.

Porsgrunn, den 03.12.2025

Ingrid Stokkeland

Dag Trygve Berntsen

Markus Hoel Lie

Saksbehandler: Maren Oftedal